

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ŞANLIURFA İL ÖZEL İDARESİ

2012 YILI DENETİM RAPORU

ARALIK 2013

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca yürütülen düzenlilik denetimi sonucu hazırlanmıőtır.

İÇİNDEKİLER

şANLIURFA İL ÖZEL İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	3
KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI	5
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUğU.....	6
SAYIşTAYIN SORUMLULUğU	6
DENETİMİN DAYANAğI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
DENETİM GÖRÜşÜNÜN DAYANAKLARI	7
DENETİM GÖRÜşÜ.....	7
VURGULANACAK HUSUSLAR.....	8

ŞANLIURFA İL ÖZEL İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

Şanlıurfa İl Özel İdaresi, Anayasanın 127 inci maddesinde kamu tüzel kişiliğini haiz mahalli idare birimi olarak sayılan il özel idarelerinden biri olarak teşkilatlanmıştır.

İl özel idarelerine ilişkin yasal düzeydeki temel düzenleme; 04.03.2005 tarihli ve 25745 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'dur. Kanunun 3' üncü maddesinin (a) fıkrasında "il özel idaresi; il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi" olarak tanımlanmıştır. Aynı Kanunun 4 üncü maddesinde belirtildiği üzere "il özel idaresi, ilin kurulmasına dair kanunla kurulur ve ilin kaldırılmasıyla tüzel kişiliği sona erer." 5 inci madde hükmüne göre ise il özel idaresinin görev alanı il sınırlarını kapsamaktadır. Anılan Kanunun 29 uncu maddesi il valilerini, il özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi olarak belirlemiştir. 9 uncu madde hükmüne göre İl Genel Meclisi, Kurumun karar organı fonksiyonunu üstlenmiştir. Son olarak İl Encümeni, 25 inci maddede yapılan düzenleme ile Kurumun organları arasında gösterilmiştir.

İl Özel idarelerinin görevleri aynı kanunun 6'ncı maddesinde ayrıntılı olarak gösterilmiştir

5302 sayılı Kanuna göre İlçelerde özel idare işlerini yürütmek amacıyla kaymakama bağlı ilçe özel idare teşkilatı kurulabilmektedir. Şanlıurfa İl Özel İdaresinin bünyesinde 10 İlçe Özel İdare teşkilatı bulunmaktadır.

İl özel idarelerinin teşkilatına yönelik ayrıntılı hususlar, 10.06.2007 tarih ve 26548 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İl Özel İdareleri Norm Kadro İlke Ve Standartlarına Dair Yönetmelikte ayrıntılı olarak belirlenmiştir. Norm kadro ilke ve standartları İçişleri Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirlenmektedir.

Şanlıurfa İl Özel İdaresi'nin bağlı veya ortağı olduğu şirket, kooperatif ve vakıf bulunmamaktadır.

Öte yandan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde; il özel idareleri, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisidir. Bu nedenle il özel idarelerinin mali yönetimi ve kontrolü; 5018 sayılı Kanununda belirlenen ilke, esas ve düzenlemeler ışığında gerçekleştirilmektedir.

Şanlıurfa İl Özel İdaresi, bütçe ve muhasebe işlemlerini "Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği" hükümlerine göre yerine getirmektedir. Hesaplarını Mali Hizmetler

Müdürlüğü tutmaktadır. Muhasebe hizmetleri İçişleri Bakanlığının sunduğu e-içişleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir. Malî işlemlerin gerçekleştirilmesi ve muhasebeleştirilmesi kapsamında, harcamalarda ödeme emri belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgelerin ve bunlardan düzenlenmesi gerekenlerin şekil ve türleri “Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği”ne göre ifa edilmektedir.

2012 yılı MALİ BİLGİLERİ

Kurumsal Performans Planına göre hazırlanan Şanlıurfa İl Özel İdaresi 2012 yılı Bütçesinde ;110.000.000,00 ,-TL Gelir ve 110.000.000,00 ,-TL Gider Öngörülmüş olup bütçe110.000.000,00,-TL üzerinden kabul edilmiştir.

2012 yılı Kesin Hesap verilerine göre ise,

424.675.782,26,- TL gelir elde edilmiştir.Bunun278.797,91.lirası vergi gelirleri, 12.936.751,50 ,-lirası teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, 290.217.286,15,- lirası alınan bağış ve yardımlar(Bakanlık ve diğer kuruluşlardan aktarılan ödeneklerde bu kapsamdadır.), 122.179.577,86,- lirası Diğer gelirler(İller Bankası’ndan gönderilen merkezi idare vergi gelirlerinden ayrılan pay ve faizler)olarak gerçekleşmiş, (936.631,16 Lirası) ise ret ve iade olarak düşülmüştür.

Öngörülen bütçe ödeneği 110.000.000,00 Lira iken önceki yıldan devreden 6.042.735,25 Liralık ödenek ve yıl içinde kabul edilen ek bütçe rakamı olan 42.000.000,00 liralık ilave ödenekle birlikte kurumun 2012 yılı bütçe ödenekleri toplamı 158.042.735,25 liraya çıkmıştır.

Ertesi yıldan devreden ve yıl içinde aktarılan merkezi yönetime ait 434.580.548,28 Liralık ödenekle birlikte kurumun toplam ödeneği 592.623.283,53 Liraya ulaşmıştır. Bu ödeneklerden 393.942.075,64 Lirası 2012 yılı içinde gider kaydedilirken, kalan 198.681.207,89 Liralık ödenek ise ertesi yıla devretmiştir.

Gider kaydedilen tutarların 66.170.473,80 Lirası Personel Gideri, 11.462.452,98 Lirası Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Gideri, 110.824.858,25 Lirası Mal ve Hizmet Alımı Gideri, 4.946.574,58 Lirası Cari Transfer Gideri, 198.400.540,57 Lirası Sermaye Gideri ve 2.137.175,46 Lirası da Sermaye Transferi Giderine yönelik olarak harcanmıştır.

ŞANLIURFA İL ÖZEL İDARESİ MALİ TABLOLARI

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken ve aşağıda yer alan defter, tablo ve belgelerden, değerli kağıtlar sayım tutanağı, taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli dışındakiler temin edilmiş yine usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak denetimler yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

a) Birleştirilmiş Veriler Defteri

b) Geçici ve Kesin Mizan

c) Bilanço

ç) Belgeler;

1) Banka mevcudu tespit tutanağı,

2) Alınan çekler sayım tutanağı,

3) Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,

4) Teminat mektupları sayım tutanağı,

5) Değerli kağıtlar sayım tutanağı,

6) Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli

d) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamındaki idarelerin bütçe uygulama sonuçlarına ait tabloları;

1) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,

2) Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,

e) Faaliyet sonuçları tablosu

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğuna ve mali tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda ulaşılan denetim görüşünü destekleyen yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

MALİ RAPOR VE TABLOLARI ETKİLEYEN DENETİM BULGULARI

Bulgu 1: İdarenin 31.12.2012 tarihli konsolide bilançosundaki toplam 236.822.077,63 Liralık maddi duran varlığa 2012 yılında Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği 1 sayılı Genel Tebliğindeki amortisman oranlarının uygulanmaması sonucu (Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, Binalar Hesabı, Tesis Makine ve Cihazlar Hesabı, Taşıtlar Hesabı ve Demirbaşlar Hesabı) bu varlıkların bilançodaki değerleri gerçek değerlerinin üzerinde görünmektedir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Şanlıurfa İl Özel İdaresinin 2012 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşününün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı amortismanlar hesap alanındaki hata ve eksiklikler hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanun ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

VURGULANACAK HUSUSLAR

Denetim görüşünü etkilememekle birlikte kurum iş ve işlemleriyle ilgili olarak aşağıda yer alan hususların belirtilmesine gerek görülmüştür.

Bulgu 1: Şanlıurfa İl Özel İdaresi gelirleri üzerinde yapılan inceleme sonucu; 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14 üncü maddesine göre belirlenen "Devlet Hakkı"nın % 25 ini oluşturan İl Özel İdaresi Paylarını tahsil ve takip eden Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile söz konusu gelirlerin takibi konusunda iletişim eksikliği bulunduğu görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.